

Зауважимо, що під впливом економічної нестабільності та військових дій зростає попит на страхові продукти з накопичувальними елементами, що стимулює формування довгострокових страхових резервів та, відповідно, розширення інвестиційного потенціалу. Водночас інвестиційна діяльність страховиків залишається обмеженою через консервативні вимоги до інвестування страхових резервів, високий рівень ризику фінансових ринків та недостатній розвиток інструментів для диверсифікації інвестиційного портфеля.

Підсумовуючи, варто зазначити, що страхові компанії України мають суттєвий інвестиційний потенціал, що базується на стабільному зростанні обсягів страхових резервів. Зокрема, важливим джерелом довгострокового інвестування є страхові резерви компаній «life». Проте, розвиток інвестиційної діяльності страхових компаній потребує удосконалення нормативної бази щодо інвестування страхових резервів, розширення можливостей диверсифікації інвестицій та стимулювання участі страховиків у фінансуванні інноваційних проєктів.

Перелік використаних джерел

1. Наглядова статистика. Показники діяльності страхових компаній.
URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist>

УДК 658:004

Кулеба А. І., здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
Львівський національний університет імені Івана Франка

АНАЛІТИКА СТАНУ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ В УКРАЇНІ В УМОВАХ СТАНОВЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

У сучасних умовах цифрової трансформації суспільства електронна комерція (e-commerce) набуває дедалі більшого значення як складова частина економіки знань та цифрової економіки загалом. Розвиток інформаційних технологій, зміна поведінкових моделей споживачів, глобалізація торгівлі та мобільність економічних процесів сприяли активному поширенню електронної комерції у світі. В Україні, попри складну соціально-економічну ситуацію, зокрема повномасштабну війну, ринок e-commerce демонструє стійке зростання та інтенсивне впровадження цифрових рішень [8].

Поняття електронної комерції охоплює всі форми ведення комерційної діяльності через цифрові канали: від інтернет-магазинів до автоматизованих B2B-платформ [3; 5; 6]. Вона включає електронну торгівлю товарами й послугами, цифровий маркетинг [4], платіжні системи, логістику та обслуговування клієнтів у віртуальному середовищі [5].

Інформаційне суспільство передбачає домінування знань, даних та інформаційних технологій у соціально-економічному розвитку. Згідно з

концепцією цифрової трансформації, саме ІКТ є каталізатором інновацій у бізнес-моделях і формують нові форми взаємодії між економічними агентами [7; 9].

Згідно з даними компанії Promodo, у 2023 році обсяг електронної комерції в Україні склав понад 182 млрд грн, що на 16% більше порівняно з 2022 роком. Основними факторами зростання стали зростання попиту на онлайн-канали продажу, розширення асортименту та розвиток платіжної інфраструктури [8].

Рисунок 1 – Зростання обсягу ринку e-commerce в Україні за 2021–2023 роки
Джерело: побудовано автором за даними: [8].

Переважаюча частина покупок (понад 70%) здійснюється через мобільні пристрої, що свідчить про домінування мобільної комерції. Серед основних гравців ринку: Rozetka, Makeup, Eva, Comfy, Apple.

Рисунок 2 – Обсяг чистих онлайн-продажів у 2023 році для п'яти найпопулярніших онлайн-магазинів в Україні [8]

Індекс проникнення Інтернету в Україні перевищує 90%, що створює сприятливе середовище для розвитку онлайн-торгівлі. Проте значний розрив

у цифровій інфраструктурі між містами та сільськими територіями все ще залишається проблемою [9].

Зміна поведінки споживачів після COVID-19 та під час війни посилила переорієнтацію на онлайн-покупки, де критичну роль відіграють зручність, швидкість доставки та гарантії безпеки оплати [3].

Правове поле функціонування e-commerce в Україні окреслюється Законом України «Про електронну комерцію» [10], Цивільним кодексом, Законом «Про захист прав споживачів» [11], а також Законом «Про електронні документи та електронний документообіг» [12].

Недосконалість регулювання негативно впливає на інвестиційну привабливість галузі [1]. Урахування ризиків інвестування, особливо в умовах воєнного часу, вимагає застосування сучасних статистичних підходів до оцінки невизначеності [2].

Крім того, виклики створюють питання захисту персональних даних, регулювання міжнародної торгівлі, відповідальності за порушення договорів та ідентифікації сторін угод.

Для стратегічного розвитку галузі першочергово важливо:

а) Удосконалення нормативно-правової бази з урахуванням європейських цифрових стандартів.

б) Запровадження систем оцінювання інвестиційної привабливості за галузевим принципом.

в) Підвищення цифрової грамотності населення шляхом освітніх ініціатив.

г) Підтримка малого та середнього бізнесу у сфері e-commerce за рахунок пільгового оподаткування та грантових програм.

д) Розвиток логістичної інфраструктури та підключення віддалених регіонів до високошвидкісного Інтернету [9].

Аналіз поточного стану електронної комерції в Україні свідчить про її інтенсивне зростання навіть в умовах кризових явищ. Галузь демонструє гнучкість, інноваційність і здатність швидко адаптуватися до викликів сучасного світу. Зростання мобільної комерції, високий рівень проникнення Інтернету, поява нових цифрових платформ є свідченням трансформації бізнес-процесів в Україні на користь цифрових моделей.

Водночас існують суттєві бар'єри: фрагментарне правове поле, нерівномірність розвитку цифрової інфраструктури між регіонами, обмежена платоспроможність споживачів та низький рівень цифрової грамотності частини населення. Інституційна підтримка, оновлення нормативної бази відповідно до стандартів ЄС, інвестиції у цифрову освіту та логістику мають стати пріоритетами національної політики в цьому напрямі.

Підсумовуючи, електронна комерція є не лише перспективною галуззю, а й важливим елементом формування сучасного інформаційного суспільства в Україні. Її ефективне функціонування напряму залежить від гармонізації цифрових технологій, права, економічної політики та соціальної відповідальності бізнесу.

Перелік використаних джерел

1. Вдовин М.Л., Любовецька Д.І. Таксономічний аналіз інвестиційної привабливості різних видів економічної діяльності України. Підприємництво і торгівля, 2023. № 37. С. 5-11. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1256-2023-37-01>
2. Вдовин М.Л., Березяк І.М. Оцінювання інвестиційних ризиків за допомогою статистичних ігор на прикладі Львівської області та України. Вісник соціально-економічних досліджень.: зб. наук. пр. Вип.3 (54). 2014. С. 15-22. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/3564>
3. Кузьо Н. Є., Косар Н. С., Мельниченко І.І. Електронна комерція в Україні: сучасний стан, галузеві особливості та організаційні форми. 2021. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mardigt_2021_5_1_6
4. Повна С., Олифіренко Ю. Електронна комерція та цифровий маркетинг у розвитку національних підприємств. 2023. URL: <https://rm.coe.int/court-statistics-report-by-r-kuybida-ukr-2020/1680a0ba0a>
5. Мозгова Г. В., Ляшевська В. І., Білоконь В. О. Сутність і моделі електронного бізнесу та електронної комерції. 2022. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2022-1_0-pages-123_131.pdf
6. Садчикова І., Тарасенко А., Дубина М. Теоретичне обґрунтування сутності поняття "електронна комерція". 2023. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2651>
7. Кирилов Д. В. Розвиток електронної комерції в Україні в сучасних умовах. 2024. URL: <https://www.researchgate.net/publication/379595355>
8. Promodo. Дослідження українського ринку e-commerce. 2024. URL: <https://www.promodo.ua/ukrayinskiy-ecommerce-2024-2>
9. Мінцифри України. Дослідження цифрової інфраструктури та покриття. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/17-tisyach-naselenikh-punktiv-ne-mayut-zhodnogo-optichnogo-provaydera-doslidzhennya-mintsifri>
10. Закон України "Про електронну комерцію". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#Text>
11. Закон України "Про захист прав споживачів". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>
12. Закон України "Про електронні документи та електронний документообіг". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>